

Lengyel elemzés a különféle tájékoztatási formák és módszerek népszerűségéről

Az Instytut Informatyki, Technicznej i Ekonomicznej /IINTE = Tudományos, Műszaki és Gazdasági Tájékoztatási Intézet/ 1 központi intézményben /Szabvány- és Mérésügyi Tájékoztatási Központ/, 4 ágazati központban /gép-, vegy-, élelmiszeripar, közlekedés/, az előbbi központok hálózatához tartozó 13 vállalati-üzemi tájékoztatási munkahelyen, valamint 123 vezető és vezető beosztású munkatárs körében felmérést végzett /kérdőíves módszerrel/ a különféle tájékoztatási formák és tájékoztatási-tájékoztatói módszerek népszerűségéről.

A felmérés konkrét eredményeit az alábbi táblázatok tartalmazzák:

1. Az alkalmazott, igénybe vett és legjobbnak tartott tájékoztatási formák

	Központi és ágazati intézményekben	Vállalati intézményekben	Az ágazati intézményektől átvéve	A vállalati intézmények által legjobbnak ítélt formák
Dokumentációs Szemle	5	-	13	12
Gyorsinformáció	5	-	13	12
Információs bulletin	4	3	13	12
Egyéb inf.kiadványok	3	5	13	12
Bibliográfiai jegyzék	3	4	8	2
Dokumentációs cimleírás	5	8	13	2
Tematikus bibliográfia	5	10	9	1
Témadokumentáció	-	-	10	3
Elemző-szintetizáló feld.	2	4	5	1
Információ-szerviz	4	8	6	4
Inf.-tematikus közlemény	2	7	9	2
Forrásanyag	5	10	10	4
Fordítás	2	12	7	1
Tömörítés	2	5	6	-
Fotokópia	5	10	7	2
Mikrofilm	5	6	6	-
Film	1	3	5	-
Magnótekeres	1	4	1	-
Egyéb formák	-	5	-	-

2. Az információ-szétsugárzás módja

	Központi és ágazati intéz- ményekben	Vállala- ti intéz- ményekben	A legjobb- nak ítélt módszerek
Az inf. anyagok előfizetése	5	7	12
Köröztetés	3	8	9
Cimlista szerinti szétosztás	4	11	9
Kérésre való megküldés	5	12	8
Az intézmény kezdeményezéséből megküldött szelektív információ	4	11	9
A termelési-kutatási-fejlesztési tervek alapján megküldött szelektív információ	5	13	6
Előadásokon, szemináriumokon stb. közölt információ	4	-	-
Filmbemutató	2	7	7
Kiállítás	5	6	6
Látogatások, kirándulások	1	7	7
Rádióhallgatás	1	7	7
Televízió nézés	2	-	-
Üzemi rádióadás	1	3	3

A szétsugárzásnál alkalmazott módszerek közül a legtöbb intézmény a személyes átadásra-átvételt szavazott. Ezután a postát tartották a legkiegelégítőbbnek. A távbeszélőre csak az intézmények 40%-a szavazott /félreértések lehetősége miatt/. A legkorszerűbb adatátviteli módok mellett ugyancsak 40% tett hitet. Ezzel szemben a telex már 70%-nak tetszik.

3. A felhasználók ellátottsága

	A megkérdezett felhasználók megkapják	szeretnék megkapni
Gyorsinformáció	22,8	77,2
Információs bulletin	33,4	60,2
Témadokumentáció	8,1	50,2
Információs közlemények	13,8	53,7
Tömörítések és fordítások	15,5	65,1

A felmérésből és elemzésből a következő fontosabb következtetések vonhatók le:

az alkalmazott szolgáltatásformák és módszerek között újabb forma vagy módszer nem akadt. Az alkalmazott formák és módszerek összefüggésben állnak az egyes intézmények működési feltételeivel. Innen az igényesebbek kisebb népszerűsége;

nagy szakadék tátong a ténylegesen megkapott és az óhajtott szolgáltatások között a szakemberek körében. Ennek részben az intézmények passzivitása, részben a szakemberek elégtelen tájékozottsága az oka.

A felmérés és elemzés tanulságait a gyakorlat különféle részterületein kell vagy kellene hasznosítani. Így pl. a hatékonynak tartott formákat és módszereket, illetve általánossá tételüket intenzívebben kellene támogatni. Az oktatásban és a továbbképzésben különösen a szelektív informálásra és az aktív tájékoztatási formákra való felkészítést kellene erősíteni. Ezzel párhuzamosan kellene propagálni az informálódási lehetőségeket a felhasználók körében.

/Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji,
1975. 2.sz. p.23-29./

Futala Tibor

A „különlegesen tájékozott” személy szerepe a kutató szervezetben

Figyelemre méltó és érdekes témával foglalkozik cikkében W.E. HOLLAND professzor, aki a houstoni ürközpont egyetemén a vezetőképző központ igazgatója. Számos információáramlást és -forrást tanulmányozó felmérésben megállapítást nyert már az a szakirodalomban is gyakran emlegetett tény, hogy a kutatók és szakemberek a munkájukhoz, teljesítményükhöz szükséges szakmai és egyéb információkat csak részben veszik a közismert és szervezett tájékoztatási forrásokból /könyvek, folyóiratok, könyvtárak, dokumentációs és egyéb adatszolgáltatások stb./. A szükséges ismeretek, adatok másik része egymás között áramlik - munkatársaktól, szakmai megbeszéléseken, nemzetközi rendezvényeken - vagyis élőszó alapján, közvetlen forrásból gyűlik össze. Mivel azonban ez utóbbi jelenség lényegesen nehezebben figyelhető, mérhető, sokkal kevesebben foglalkoznak e témával a tájékoztatás szakirodalmában. Eltérnek a vélemények, vajon az összes információigénynek hány százalékát nyerik az érdekeltek ilyen közvetlen forrásból. Egy a cikkben idézett szerző többszöri alapos tanulmányozás után 55%-ra teszi egy-egy kutató közvetlenül nyert információit. Egyes